

Sygn. akt V ACa 394/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2016r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wilk (spr.)
Sędziowie:	SA Olga Gornowicz-Owczarek SA Zofia Kołaczyk
Protokolant:	Barbara Franielczyk

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2016r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni (...) w K.

przeciwko Województwu (...)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 30 stycznia 2015r., sygn. akt XIV GC 473/13

1. oddala apelację;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek	SSA Iwona Wilk	SSA Zofia Kołaczyk
-----------------------------	----------------	--------------------

Sygn. akt V ACa 394/15

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielnia (...) w K. wniosła pozew w postępowaniu nakazowym i domagała się zasądzenia od pozwanego (...) w T. (następnie w likwidacji) kwoty 317 816,24 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty:

- 158 908,12 zł od dnia 3 grudnia 2012 r.,

- 158 908,12 zł od dnia 3 stycznia 2013r.

wraz z kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych tytułem części wynagrodzenia za wykonanie przedmiotu stron z 3 sierpnia 2011 r. o wykonanie kompleksowej usługi utrzymania czystości w październiku i listopadzie 2012 r.

W zarzutach od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sąd Okręgowy w Katowicach z 23 sierpnia 2014 r. pozwany wniósł o oddalenie powództwa podnosząc, iż w umowie przewidziano okoliczności, które mogą prowadzić do jej zmiany i poinformował powódkę o zmniejszeniu należnego powódce wynagrodzenia na podstawie przedmiotowej umowy proporcjonalnie do zmniejszenia przedmiotu umowy, które wynikało z faktu przekształcenia podmiotowego pozwanego poprzez likwidację części szpitalnej pozwanego, która to okoliczność, nie do przewidzenia w momencie zawierania umowy, mogła stanowić podstawę do zmiany wynagrodzenia należnego powódce na podstawie § 7 umowy.

Dodatkowo pozwany podniósł powołując się na treść art. 735 § 1 k.c. w zw. z art. 487 § 2 k.c., iż powódce nie jest należne pełne wynagrodzenie wobec tego, że powódka swego zobowiązania w całości nie spełniła i winna żądać wynagrodzenia w proporcji, w jakiej świadczenie spełniła.

Pismem procesowym z dnia 5 grudnia 2014 r. powódka cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia w zakresie kwoty 75 179,20 zł zapłaconej przez pozwanego w dniu 22 października 2014r. Na skutek dokonanej modyfikacji powódka domagała się zapłaty kwoty:

- 317.635,01 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 października 2014 r.,
- 1.182,15 zł stanowiącej pozostałe do zapłaty odsetki ustawowe od kwoty 158.908,12 zł od dnia 3 grudnia 2012 r. do dnia 22 października 2014 r.

Wyrokiem z 30 stycznia 2015 r. Sąd Okręgowy w Katowicach uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 23 sierpnia 2013 r., sygn. akt XIV GNC 592/13/JG w całości (pkt 1); umorzył postępowanie w zakresie kwoty 60 599,60 zł z ustawowymi odsetkami (pkt 2); oddalił powództwo w pozostałej części (pkt 3); zasądził od powódki na rzecz pozwanego kwotę 3 706 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt 4) oraz nakazał pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) kwotę 9 654 zł tytułem opłaty od zarzutów, od której pozwany został zwolniony (pkt 5).

Sąd Okręgowy ustalił, że w dniu 3 sierpnia 2011r. pomiędzy (...)Szpitalem (...)w T. jako „zamawiającym” a Spółdzielnią (...) w K. jako „wykonawcą” doszło do zawarcia umowy, na mocy której wykonawca przyjął do wykonania kompleksową usługę utrzymania czystości z uwzględnieniem dezynfekcji w obiektach szpitala, transportu wewnątrzszpitalnego, współdziałania z personelem medycznym w zakresie opieki nad pacjentem, utrzymania porządku na terenach zielonych okalających budynki, drogach dojazdowych i chodnikach wraz z przejściem pracowników zamawiającego na podstawie art. 23⁽¹⁾ Kodeksu pracy w obiektach szpitalnych (...) Nr (...) w T.. Okres realizacji przedmiotu umowy strony ustaliły na 48 miesięcy począwszy od dnia 1 września 2011 r. Wynagrodzenie brutto za realizację przedmiotu umowy strony ustaliły na 14.543.904 zł brutto, przy czym wykonawca miał otrzymywać miesięczne raty w formie ryczałtu w kwocie 302 998,00 zł. Termin zapłaty należności z faktur ustalono na 30 dni liczony od daty otrzymania prawidłowo wystawionej faktury z załączonym protokołem realizacji przedmiotu umowy podpisanym przez strony umowy (§ 6 ust. 1). W § 7 umowy z dnia 3 sierpnia 2011r. zamawiający (pozwany) zastrzegł sobie prawo zwiększenia lub zmniejszenia zakresu obowiązków wykonawcy (powódki) w przypadkach, których nie można było wcześniej przewidzieć. Stosownie do § 7 ust. 2 umowy w przypadku zmniejszenia zakresu obowiązków wynikających z umowy zamawiający obniży proporcjonalnie wynagrodzenie należne wykonawcy a w przypadku zwiększenia zakresu obowiązków udzieli wykonawcy zamówienia dodatkowego. W myśl § 16 umowy strony postanowiły, iż zmiana treści lub uzupełnienie umowy może nastąpić wyłącznie w granicach unormowania art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych za zgodą obu stron i pod rygorem nieważności wymaga formy pisemnego aneksu, skutecznego po

podpisaniu przez obie strony. Zgodnie z § 2 ust. 10 umowy oraz punktem VIII podpunkt 1 Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia (SIWZ) powódka musiała zagwarantować zatrudnienie 131 pracowników pozwanego na zasadach określonych w załączniku nr (...) przez okres 24 miesięcy. Załącznikiem nr (...) do SIWZ był wzór umowy, który w całości odpowiada treści umowy zawartej przez strony. W SIWZ – pkt XIV ppkt 8 wskazano, iż w przypadku zmniejszenia powierzchni sprzątanego zamawiający z wykonawcą w trybie negocjacji ustali nową wartość brutto należnego wykonawcy wynagrodzenia. Pismem z dnia 5 lipca 2012 r. pozwany powiadomił powódkę, że zmniejsza zakres usług, jaki powódka jest zobowiązana wykonać na podstawie umowy i jednocześnie proporcjonalnie zmniejsza o 90% wynagrodzenie należne za powierzchnie, które Szpital przestaje użytkować. W piśmie pozwany podał szczegółowe wyliczenie dotyczące ilości, o jakie zmniejszył zakres usług powódki. Powyższa okoliczność spowodowana była przekształceniami prawnymi polegającymi na przekształceniu (...) Szpitala (...), wyłączeniu części szpitalnej i przekazaniu jej właścicielowi Marszałkowi Województwa (...). W pozostałej części pozostały przychodnie i w tym zakresie zmieniła się powierzchnia do sprzątanego przewidziana w umowie stron. Usługa została wykonana przez powódkę zgodnie z umową w zakresie, w jakim miała dostęp do pomieszczeń strony pozwanej. Strony prowadziły rozmowy związane ze zmniejszeniem powierzchni świadczonych usług, ale nie dokonały żadnych ustaleń. Tytułem wynagrodzenia za wykonane usługi w miesiącu październiku 2012 r. powódka wystawiła na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) z dnia 1 listopada 2012 r. na kwotę 158 908,12 zł z terminem płatności przypadającym na dzień 1 grudnia 2012 r. Z kolei za wykonane w miesiącu listopadzie 2012 r. usługi powódka wystawiła na rzecz pozwanego fakturę VAT nr (...) z dnia 1 grudnia 2012 r. na kwotę 158 908,12 zł z terminem płatności przypadającym na dzień 31 grudnia 2012 r., których to należności pozwany nie uiścił przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie. W dniu 22 października 2014r. – po wniesieniu niniejszego pozwu – pozwany uregulował tytułem wynagrodzenia za miesiąc październik 2012 r. kwotę 37.756,87 zł (w tym kwota 30.299,80 zł należności głównej i 7.457,07 zł odsetek na dzień 22 października 2014r.) oraz tytułem wynagrodzenia za miesiąc listopad 2012 r. kwotę 37.422,33 zł (w tym kwota 30.299,80 zł należności głównej i 7.122,53 zł odsetek na dzień 22 października 2014r.). W dniu 31 maja 2012 r. powódka, działając jako lider konsorcjum, zawarła ze spółką (...) umowę, przedmiotem której było świadczenie usługi kompleksowego utrzymania czystości wraz z transportem wewnętrznym, współplegacją pacjentów, dystrybucją i wydawaniem posiłków oraz obsługą portierni w budynkach tej spółki. Jako miejsce wykonywania umowy wskazano (...) Szpital (...) w T.. Z chwilą ograniczenia powierzchni do świadczenia usług na rzecz pozwanego pracownicy powódki świadczący wcześniej usługi dla pozwanego, zaczęli świadczyć te usługi dla spółki (...).

W tym stanie rzeczy zważył Sąd Okręgowy, że roszczenie powódki jest zasadne jedynie częściowo w zakresie, w jakim powódka cofnęła pozew.

Strony łączyła umowa mieszana, zawierająca elementy umowy o świadczenie usług (art. 750 k.c.), co do której stosuje się przepisy o zleceniu oraz elementy umowy o dzieło. Na podstawie tej umowy powódka ponadto zatrudniła 131 pracowników przejmując ich w trybie art. 23¹ kodeksu pracy.

Istotnie strony w § 16 umowy ustaliły, iż zmiana treści umowy lub jej uzupełnienie mogła nastąpić wyłącznie w granicach unormowania art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych i tylko poprzez podpisanie przez strony pisemnego aneksu - pod rygorem nieważności.

Jednakże w § 7 ust. 2 umowy dopuszczono prawo zamawiającego do obniżenia proporcjonalnie wynagrodzenia należnego wykonawcy w przypadku zmniejszenia zakresu obowiązków wynikających z niniejszej umowy.

Biorąc pod uwagę zasady wykładni umów z art. 65 § 2 k.c. wskazać należy, że powódka rozumiała zapis § 7 ust. 2 umowy w ten sposób, iż do takiej zmiany może dojść wyłącznie w formie negocjacji w trybie wynikającym ze SIWZ. Zdaniem powódki niezbędne było sporządzenie aneksu do umowy. Nie było zgodnej woli stron co do rozumienia tego zapisu, skoro pozwany w zarzutach powoływał się na ten zapis stanowiący – jego zdaniem – podstawę zmniejszenia wynagrodzenia mimo braku podpisania aneksu.

Językowa interpretacja treści § 7 umowy wskazuje, iż dla zastosowania § 7 ust. 2 umowy nie jest konieczna zmiana umowy w formie aneksu, skoro taką możliwość zmniejszenia wynagrodzenia zawarto w samej umowie. Zdaniem Sądu

przepis § 16 umowy przewidującej wymóg aneksu do umowy dotyczy wyłącznie zmian umowy, czyli zmian umowy w stosunku do jej pierwotnej treści. Nie dotyczy natomiast zastosowania konstrukcji przewidzianych w samej umowie, gdyż w takiej sytuacji nie ma zmiany umowy, ale następuje jedynie realizacja jej postanowień.

Zapis § 7 umowy przewidziano we wzorze umowy stanowiącej załącznik nr (...) do SIWZ. Skoro w załączniku do SIWZ zawarto wzór umowy, w której podano treść zapisu § 7 umowy, to zawarta umowa nie jest sprzeczna ze SIWZ i tym samym brak podstaw do zastosowania art. 144 ustawy z dnia 29 stycznia 2004r. Prawo zamówień publicznych. Pkt XIV ppkt 8 SIWZ mówi jedynie o ustaleniu nowej wartości brutto wynagrodzenia w trybie negocjacji bez przewidzianego rygору braku takiego ustalenia w trybie negocjacji. Przepis ten nie przewiduje obowiązku zawarcia pisemnego aneksu pod rygorem nieważności.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego usługa została wykonana przez powódkę w zakresie, w jakim miała dostęp do pomieszczeń pozwanego. Wskutek zmian organizacyjnych pozwanego, podjętych przez Sejmik Województwa (...), pozwany przestał prowadzić szpital specjalistyczny, ograniczając się do prowadzenia przychodni specjalistycznych. Natomiast działalność lecznicza, polegająca na prowadzeniu szpitala - w tych samych obiektach, w których wcześniej prowadził ją pozwany - zaczęła prowadzić nowoutworzona spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (...), która zawarła umowę dotyczącą świadczenia usług polegających na utrzymaniu w czystości obiektów, transporcie wewnątrzszpitalnym oraz współpracowaniu w zakresie pielęgnacji pacjentów, z konsorcjum, w skład którego wchodziła powódka. Zatem powódka - w miesiącach, za który domaga się w sprawie wynagrodzenia - wykonała usługi na rzecz pozwanego jedynie częściowo - z pominięciem usług w części szpitalnej. Sprzeczne z zasadami współzycia społecznego jest domaganie się od pozwanego całości wynagrodzenia w sytuacji, gdy za usługi związane z utrzymaniem czystości, transportem i współpracą w zakresie pielęgnacji pacjentów w szpitalu specjalistycznym powódka (jako uczestnik konsorcjum) otrzymała wynagrodzenie od spółki (...), która ten szpital prowadzi. Argumenty powódki odnośnie przejęcia pracowników pozwanego w trybie art. 23¹ k.p. nie mają znaczenia, gdyż posługując się tymi pracownikami powódka wykonywała usługi dla Spółki (...).

Należy podkreślić, iż wynagrodzenie, o jakim mowa w przepisach art. 735 k.c. i art. 627 k.c. należy się za wykonanie usługi (dzieła). Okoliczność, że wynagrodzenie zostało ustalone jako wynagrodzenie ryczałtowe (art. 628 k.c.) nie oznacza, że jest ono należne w całości, bez względu na to, w jakim zakresie umowa została wykonana.

Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, jeżeli wolą stron było, aby za roboty przyjęte do wykonania wykonawca otrzymał wynagrodzenie ryczałtowe, a roboty nie zostały wykonane w całości lecz w części, to wynagrodzenie należne wykonawcy winno być określone proporcjonalnie do wykonania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 1985r., II CR 494/84, opubl. LEX nr 8674).

W rozpoznawanej sprawie mamy do czynienia z wynagrodzeniem ryczałtowym, jednakże ryczałt był ustalony miesięcznie, a nie za cały okres obowiązywania umowy, co wynika ze sposobu określenia wynagrodzenia w § 5 umowy. Wskazano w nim miesięczną wysokość wynagrodzenia - jako wartość sztywnie określoną 302 998,00 zł i należność za cały okres umowny, określoną jednak nie jako wartość sztywną, lecz jako kwotę maksymalną (14 543 904,00 zł).

W związku z tym powódce nie należy się całość wynagrodzenia, bowiem swego zobowiązania w całości nie spełniła.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar dowodu wykazania zakresu wykonania umowy obciąża powódkę jako domagającą się wynagrodzenia. Pozwany w piśmie z dnia 5 lipca 2012 r. wskazał szczegółowe podstawy sposobu obniżenia wynagrodzenia do 90%. Powódka natomiast nie wykazała, iż w większym zakresie wykonała umowę niż w zakresie wykazanym przez pozwanego.

Ponadto zawarta między stronami umowa przewidywała w § 6 ust. 1 dołączanie do faktury protokołów realizacji przedmiotu umowy podpisanych przez strony umowy, co stanowiło podstawę do wypłaty wynagrodzenia miesięcznego dla wykonawcy. W niniejszej sprawie powódka nie przedstawiła protokołów realizacji przedmiotu

umowy i także z tego powodu nie wykazała podstawy do wypłaty wynagrodzenia zgodnie z warunkami jego wypłaty określonymi w § 6 umowy.

Mając na uwadze okoliczność, iż w oparciu o zgromadzone dowody nie było możliwe ustalenie zakresu, w jakim powódka wykonała łączącą strony umowę w miesiącu październiku 2012 r. i listopadzie 2012 r. roszczenie powódki było zasadne jedynie co do 10 % wynagrodzenia za miesiąc – w tym bowiem zakresie pozwany uznał roszczenie powódki i dokonał stosownej zapłaty.

Wydany w niniejszej sprawie wyrok jest zgodny z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach wydanym między tymi samymi stronami w analogicznym stanie faktycznym dotyczącym należności za inny miesiąc wynikający z zawartej między stronami umowy – (wyrok z dnia 4 grudnia 2014 r., sygn. akt V ACa 369/14).

Zgodnie z art. 496 k.p.c. Sąd uchylił w całości wydany w sprawie nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Z uwagi na cofnięcie pozwu przez powódkę i zrzeczenie się roszczenia w zakresie zapłaconej kwoty 75 179,20 zł Sąd umorzył postępowanie po myśli art. 355 § 1 k.p.c. w zakresie zapłaconej należności głównej 60 599,60 zł z zapłaconymi odsetkami ustawowymi. W zakresie pozostałej kwoty wynagrodzenia za miesiąc październik 2012 r. i listopad 2012 r. z powodów wskazanych powyżej roszczenie należało oddalić.

O kosztach procesu orzeczono w wyroku w myśl art. 100 k.p.c. przy zastosowaniu stosunkowego rozdzielienia kosztów procesu w stosunku do stopnia przegrania sprawy.

Powyższy wyrok w części uwzględniającej nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z 23 sierpnia 2013 r. i oddalającej powództwo oraz rozstrzygającej o kosztach procesu (pkt 1, 2, 3, 4 i 5) zaskarżyła apelacją powódka, która zarzucając naruszenie prawa procesowego, mające istotny wpływ na rozstrzygnięcie sprawy tj. art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny materiału dowodowego i wyciągnięcie z zebranego materiału dowodowego wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego oraz naruszenie przepisów prawa materialnego tj.: art. 632 § 1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię, art. 735 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, art. 6 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie, art. 639 k.c. w zw. z art. 6 k.c. poprzez jego niezastosowanie, art. 5 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, a także art. 6 § 2 k.c. poprzez dokonanie błędnej wykładni § 7 umowy stron z 3 sierpnia 2011 r. wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez utrzymanie w mocy nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Okręgowego w Katowicach z 23 sierpnia 2013 r., sygn. akt 592/13 w części w jakiej Sąd I instancji uchylił powyższy nakaz zapłaty i oddalił powództwo, w tym w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu o zasądzenie na rzecz powódki kosztów postępowania drugoinstancyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

W pierwszym rzędzie stwierdzić trzeba, że pozwany, na skutek ukończenia postępowania likwidacyjnego, został wykreślony z Krajowego Rejestru Sądowego, co nastąpiło po wydaniu zaskarżonego wyroku (k. 400 – 405).

W takim razie zobowiązania zakładu opieki zdrowotnej stały się zobowiązaniami podmiotu tworzącego zakład opieki zdrowotnej jakim w tym przypadku była, jednostka samorządu terytorialnego – Województwo (...) (załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1998 r. w sprawie wykazu samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz jednostek samorządu terytorialnego właściwych do przejęcia uprawnień organu, który je utworzył – Dz. U. Nr 145, poz. 941 ze zm.). Następstwo prawne organu założycielskiego zakładu opieki zdrowotnej, po likwidacji tegoż zakładu, wynika z uregulowania art. 61 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 618 ze zm.), a organ ten wstępuje w prawa i obowiązki zlikwidowanego zakładu opieki zdrowotnej z chwilą wykreślenia zakładu z rejestru.

Wobec tego obecnie pozwanym w sprawie jest Województwo (...), jako następcą prawnym zlikwidowanego pozwanego (...) w T..

Sąd Apelacyjny podziela i uznaje za swoje ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji jako, że ustalenia te znajdują oparcie w treści zebranych dowodów, ocenionych przez ten Sąd w granicach zakreślonych przepisem art. 233 § 1 k.p.c. W szczególności tyczy się to związania stron umową z 3 sierpnia 2011 r. i jej treści, gdy w istocie okoliczności te są między stronami w istocie bezsporne, a więc okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy.

Zarzuty apelacji powołujące się na wadliwość ustaleń Sądu I instancji wynikającą z uchybień w ocenie dowodów dokonanej z naruszeniem art. 233 § 1 k.p.c. kwestionują ustalenia dotyczące wykonania, a także sposobu wykonania umowy łączącej powódkę ze spółką (...) o przedmiocie tożsamym z przedmiotem umowy stron i w okresie objętym sporem. Jednakże okoliczności te nie mają w istocie znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, gdy przedmiotem żądania pozwu było wynagrodzenie za październik i listopad 2012 r. należne powódce zgodnie z umową stron z 3 sierpnia 2011 r.

Nie jest trafny zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w odniesieniu do treści pisma pozwanego z 5 lipca 2012 r., w którym pozwana wskazała podstawy obniżenia wynagrodzenia powódki ponieważ powódka nawet nie wskazuje, iż doszło do przeinaczenia treści tego dowodu. Tymczasem przedmiotem ustaleń Sądu I instancji była jedynie treść tego pisma, z którego rzeczywiście wynikają przyczyny i sposób dokonania przez pozwaną wyliczenia wysokości należnego powódce wynagrodzenia za sporny okres z ograniczeniem tegoż wynagrodzenia o 90% (k. 105 - 106). Zarzuty apelacji nie tyle zmierzają do podważenia oceny tego dowodu jako wiarygodnego co zmierzają do podważenia sposobu naliczenia i obniżenia wynagrodzenia przez pozwanego, a więc w istocie ich celem jest wskazanie tego, że powódka w rzeczywistości wykonała swoje zobowiązanie w większym zakresie niż to wynika z wyliczenia pozwanego, o którym mowa w wymienionym piśmie pozwanego z 5 lipca 2012 r.

Nie może odnieść skutku dalszy zarzut apelacji oparty na naruszeniu art. 233 § 1 k.p.c. odnoszący się do przyjęcia przez Sąd I instancji tego, iż powódka nie przedstawiła protokołów realizacji umowy w spornym okresie. Nie ulega wątpliwości, że w toku postępowania powódka takich dokumentów nie przedstawiła, a fakt ten powódka tłumaczy tym, iż takich protokołów nie wydał jej pozwany. Tak rzeczywiście wynika z zeznań świadka R. S. (rozprawa z 3.04.2014 r. 01:01:33 - 01:01:50). Z umowy stron, a w szczególności z § 6 ust. 1 wynika, że do faktury powinny być dołączone protokoły realizacji umowy podpisane przez strony.

Z tego nie wynika jednak, która ze stron miała protokoły sporządzać, jednakże nie budzi wątpliwości, że to powódka wystawiała faktury, a zatem to jej rzeczą było dopilnowanie sporządzenia protokołów realizacji przedmiotu umowy i dołączenia ich do faktur obejmujących wynagrodzenie należne powódce w poszczególnych miesiącach także wtedy, gdy nie otrzymała ich od pozwanego zamawiającego.

Podkreślenia wymaga, iż nie jest wystarczające samo zakwestionowanie wyliczenia zakresu spełnionych usług przez pozwanego, gdy to rzeczą powodowego wierzyciela jest udowodnienie swego żądania co do wysokości, która to wysokość zależy od tego rzeczywistego wykonania usług.

Nie ulega wątpliwości, iż Sąd I instancji nie dopuścił się naruszenia art. 6 k.c. prawidłowo rozkładając ciężar dowodu i przyjmując, iż w sytuacji, gdy pozwany dłużnik wskazał zakres wykonania zobowiązania przez powódkę w związku z decyzjami jej organu założycielskiego i ograniczeniem świadczenia usług medycznych to rzeczą powódki było udowodnienie tego, że w rzeczywistości spełniła świadczenie w innym, szerszym zakresie niż to wynikało z wyliczenia dłużnika. Prawidłowo Sąd I instancji przyjął, iż powódka z tego obowiązku nie wywiązała się, bowiem w istocie nie przedstawiła żadnego dowodu, na podstawie którego sądy obu instancji mogłyby czynić ustalenia co do rzeczywistego zakresu wykonania przez powódkę zobowiązania w październiku i listopadzie 2012 r., a w szczególności zaś w innym, większym rozmiarze niż to wynikało z wyliczenia pozwanego. Okoliczność tą powódka mogła wykazywać za pomocą wszelkich środków dowodowych przez strony. Wskazać w tym miejscu trzeba, że obowiązująca w procesie cywilnym zasada kontrydiktoryjności nakłada na strony obowiązek dostarczenia materiału dowodowego i zwalnia

sąd z prowadzenia dochodzenia w celu poszukiwania dowodów, a także ogranicza możliwość dopuszczania przez sąd dowodów z urzędu (art. 3 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c.). Wszelkie zatem zaniechanie w zakresie inicjatywy dowodowej jest okolicznością obciążającą stronę, która to zaniechanie może prowadzić do powstania sytuacji braku udowodnienia jej twierdzeń i zarzutów. W tej sprawie powódka nie zarzuca nawet naruszenia przez Sąd I instancji naruszenia art. 232 k.p.c. wtedy, gdy Sąd ten nie prowadził postępowania dowodowego z urzędu. Na marginesie zauważyć trzeba, że umowa stron oprócz utrzymywania czystości w obiekcie pozwanego nakładała na powódkę także obowiązek świadczenia usług medycznych zaś powódka nawet nie twierdzi, że w październiku i listopadzie 2012 r. także usługi na rzecz pozwanego świadczyła, zaś z niekwestionowanych ustaleń Sądu I instancji wynika, że w spornym okresie powódka wykonała umowę w zakresie w jakim miała dostęp do pomieszczeń powódki, a więc w zakresie mniejszym niż przedmiot ustalony w umowie stron.

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na to, że pomiędzy stronami toczyły się inne sprawy, przedmiotem których było żądanie powódki zapłaty wynagrodzenia z umowy z 3 sierpnia 2011 r. za inne okresy. Była to sprawa, którą wskazał Sąd I instancji, Sądu Apelacyjnego w Katowicach, sygn. akt V ACa 369/14 (sygn. akt XIV GC 446/13 Sądu Okręgowego w Katowicach), a także sprawa Sądu Apelacyjnego w Katowicach sygn. akt V ACa 356/14 (sygn. akt XIV GC 201/13 Sądu Okręgowego w Katowicach), co jest okolicznością bezsporną.

Jak wynika z treści pozwu w sprawie V ACa 369/14 oraz uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z 4 grudnia 2014 r. w sprawie tej powódka żądała zasądzenia od pozwanego kwoty 317.816,24 zł jako części wynagrodzenia za sierpień i wrzesień 2012 r. odwołując się do tego, iż żądanie to znajduje podstawę w umowie stron z 3 sierpnia 2011 r. (k. 484-487). Z pozwu i uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego z 5 marca 2015 r., sygn. akt V ACa 356/14 wynika, że powódka wносиła o zasądzenie kwoty 317.566,81 zł jako wynagrodzenia za maj 2012 r. ze wskazaniem umowy z 3 sierpnia 2011 r. jako podstawy roszczenia (k. 442 – 483).

W obu sprawach Sąd Apelacyjny rozstrzygając o żądaniu pozwu uznał, że powódka może żądać wynagrodzenia tylko za rzeczywiście wykonane usługi gdy zmniejszenie zakresu przedmiotu umowy było wynikiem zmian organizacyjnych pozwanego, podjętych przez Sejmik Województwa (...) (organ założycielski pozwanego zakładu opieki zdrowotnej). I tak w uzasadnieniu wyroku z 4 grudnia 2014 r., sygn. akt V ACa 369/14 Sąd Apelacyjny wskazał, że strony łączyła umowa mieszana, zawierająca elementy umowy o świadczenie usług (art. 570 k.c.), do której stosuje się przepisy o zleceniu oraz elementy umowy o dzieło. Zgodnie z art. 735 k.c. i art. 627 k.c. wynagrodzenie należy się za wykonanie usługi (dzieła), a to, że wynagrodzenie zostało ustalone jako wynagrodzenie ryczałtowe (art. 628 k.c.) nie oznacza, że jest ono należne w całości, bez względu na to, w jakim zakresie umowa została wykonana. Przeciwnie utrwalony jest w orzecznictwie pogląd, że w przypadku ustalenia wynagrodzenia ryczałtowego, zaś roboty nie zostały wykonane w całości lecz w części, to wynagrodzenie należne wykonawcy winno być określone proporcjonalnie do wykonania (por. wyrok Sądu Najwyższego z 29.01.1985 r., II CR 494/84, opubl. LEX nr 8674). Natomiast w uzasadnieniu wyroku z 5 marca 2015 r., sygn. akt V ACa 356/14 Sąd Apelacyjny dodatkowo dokonał wykładni umowy stron z 3 sierpnia 2011 r., przyjmując, że zapisy zawarte w § 7 tej umowy dawały pozwanemu prawo do jednostronnego obniżenia ustalonego wynagrodzenia miesięcznego – proporcjonalnie do zmniejszenia wielkości usług. Decyzje organizacyjne względem pozwanego podjął sejmik Województwa (...) (jako organ założycielski) – nie była to zatem sytuacja, którą mógł przewidzieć pozwany.

Stosownie do art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i Sąd, który je wydał, lecz również inne sądy. Przepis ten ustanawia stan związania prawomocnym orzeczeniem także inne sądy, a uregulowanie to gwarantuje poszanowanie prawomocnego orzeczenia sądu, regulującego stosunek prawny będący przedmiotem rozstrzygnięcia.

Prawomocny wyrok, z punktu widzenia jego prejudycjalnego znaczenia także w innej sprawie, swą mocą powoduje, że nie może on być uchylony lub zmieniony, ale też to, że nie jest możliwe odmienne ocenienie i uregulowanie tego samego stosunku prawnego, w tych samych okolicznościach faktycznych i prawnych, między tymi samymi stronami. To oznacza, że w razie prawomocnego rozstrzygnięcia o części roszczenia o spełnienie świadczenia z tego samego stosunku prawnego w procesie dotyczącym spełnienia dalszej części roszczenia z tego samego stosunku zobowiązaniowego sąd nie może orzec odmiennie o zasadzie odpowiedzialności jeśli nie zmieniły się okoliczności

prawne i faktyczne. Istnienie prawomocnego wyroku, co do udzielenia ochrony prawnej określone mu prawu podmiotowemu przekreśla możliwość rozbieżnego ocenienia zasadności roszczenia wynikającego z tego samego prawa, jeżeli występują te same okoliczności. Odmienne stanowisko, dopuszczające rozbieżność orzeczeń sądowych, byłoby zaprzeczeniem społecznie pożądanym i oczekiwanych reguł ochrony prawnej i naruszeniem zasady zaufania do organów wymiaru sprawiedliwości.

Powyższy pogląd jest poglądem powszechnie przyjętym w judykaturze, w szczególności w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. chociażby wyrok Sądu Najwyższego z 24 października 2013 r., IV CSK 62/13 – nie publ. i orzeczeń Sądu Najwyższego tam powołanych).

W tej sprawie powódka dochodzi dalszej części roszczenia (za październik i listopad 2012 r.) wywodzonego z tego samego stosunku zobowiązaniowego, który stanowił przedmiot oceny i rozstrzygnięcia we wskazanych prawomocnych wyrokach Sądu Apelacyjnego z 4 grudnia 2014 r., sygn. akt V ACa 369/14 i z 5 marca 2015 r., sygn. akt V ACa 356/14, gdzie Sądy te przyjęły, że powódka może żądać wynagrodzenia za rzeczywiście wykonane usługi, gdy tak wynika zarówno z wykładni umowy stron z 3 sierpnia 2011 r., jak i uregulowania przepisów art. 735 k.c. i art. 627 k.c., stanowiących podstawę prawną roszczenia powódki.

W rozpatrywanej sprawie okoliczności prawne i faktyczne nie zmieniły się, gdy także w okresie, którego spór dotyczy, z uwagi na zmiany organizacyjne wywołane decyzją organu założycielskiego pozwanego, powódka wykonała swoje zobowiązanie z ograniczeniem zakresu w stosunku do umówionego. Oznacza to, że Sądy obu instancji nie mogły orzec o zasadzie odpowiedzialności pozwanej odmiennie niż to wynika z w/w prawomocnych wyroków Sądu Apelacyjnego.

Wobec tego należy podzielić ten wniosek Sądu I instancji, że powódce należy się wynagrodzenie obniżone o 90%, a w tym zakresie pozwany spełnił świadczenie na rzecz powódki, co doprowadziło do cofnięcia pozwu w tej części, zaś dalej idące żądanie pozwu nie znajduje podstawy prawnej i faktycznej.

Podkreślenia bowiem wymaga, iż – jak już wyżej wskazano – Sąd I instancji dokonał niewadliwych ustaleń przyjmując, iż powódka nie sprostала swemu obowiązkowi i nie wykazała by wykonała w okresie objętym sporem umówione usługi w większym zakresie niż to wynikało z wyliczenia pozwanego.

Bez znaczenia dla tej oceny pozostaje okoliczność przejęcia przez powódkę pracowników pozwanej, ponieważ wysokość wynagrodzenia powódki determinuje zakres wykonania przez nią umówionych usług zaś powódka nie kreuje ewentualnych roszczeń odszkodowawczych wynikających z kosztów zatrudnienia pracowników przejętych od pozwanego. Podkreślenia jeszcze wymaga, że z umowy stron nie wynika by koszty zatrudnienia przejętych pracowników stanowiły przedmiot odrębnego wynagrodzenia należnego powódce bez względu na zakres wykonanych w okresie rozliczeniowym usług.

Powyższe powoduje, że nie mogą odnieść skutku zarzuty apelacji dotyczące się naruszenia prawa materialnego (art. 632 § 1 k.c., art. 735 § 1 k.c., art. 639 k.c. i art. 65 § 2 k.c.) i nie ma potrzeby odnoszenia się do tych zarzutów meriti przez Sąd Apelacyjny. Tak samo nie wymaga odniesienia zarzut naruszenia art. 5 k.c., bowiem kwestia ewentualnego nadużycia prawa przez powódkę nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Dodać jeszcze można, że w sprawie V ACa 369/14 Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 26.11.2015 r., V CSK 263/15 odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej powódki do rozpoznania.

Z tych przyczyn apelacja jako nieuzasadniona podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 13 ust. 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).

SSA Olga Gornowicz-Owczarek	SSA Iwona Wilk	SSA Zofia Kołaczyk
-----------------------------	----------------	--------------------